

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nezloga ove polkvari“ Nar. Posl.

Pretpлата s poštarinom stoji 2 for., a seljake samo 1 for. za cijelu godinu. Harzorno 1 for., a seljake 50 nov. za pol godinu. Izvan Cararina risto poštarina. Tiđe se najje najmanje 8 seljakah to se voljni, da im list šaljemo svim ukupno pod jednim zatejom i luvnom, davat ćemo za 70 nov. na godinu svakomu. Novci su šalju kroz poštarinu *Novčanica*. Imo, prozimo i najbližu Poštu valja jasno označiti. Komu list nedođe na vrijeme, neka to javi odgovarajuću u otvorenu pismu, za koje se neplaća nikakva poštarina, napisat izvana *Reklamacija*. Tho list prima i drži, ako je posten, ga i plaća.

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

UREDNIČTVO I ODPRAVNIČTVO

nalaz 20

Tipografa Figli di C. Anali, via della Zonta, N. 7.

Pisma se šalju plateno poštarino. Vjesti, dopisi i drugi spisi štampaju se ili a slovom ili u tiskanku, nalmo prava stoji vrijednosti i smeru otoga lista. Ne-podplata se dopisi neupotrebljuju. Oobna napadanja i listo sukromno stvari nenalaz mjesta u ovom listu. Prihobena se pisma tiskaju po 6 nov. svaki redak. Dgiast od 8 redakih stoji 40 nov., a svaki redak svrje 5 nov. i sl. u slučaju opotovanja po što se pogodo oglašnik i odpravništvo. Dopisi su novcađu. Uredništvo i odpravništvo, osim izvanrednih slučajevah, neodpisuju, nego putem svoje *Listnice*.

Kastavske stvari.

Hrvatska stranka u Istri mogla bi, hvala Bogu, danas već obstojati i bez Kastavacah. Ako mi sasvim tih više pisemo o toj obćini, nego li o ikakvoj drugoj, to je zato, jer je ondje na okupu mnogo tisućah ljudi čistoga hrvatskoga korena; onda za to, što je obćina bogata i narod marljiv, te u Istri ima za nas najveću znamenitost; napokon pišemo zato, jer se je ondje zalibože dosta vremena naopako gospodarilo, pak se je došlo, kamo se nebi bilo smjelo doći, i mi želimo da stvari krenu na bolje.

Ovo je godina danah, što u Kastvu žive, pobirajuć sto forintih na mjesec i diele ako treba, mlad čovjek, koga je onamo namjestila Junta za svoga komisara i zapovjedila mu: da stvori inventar obćinskoga imetka, da uredi račune, i da svaku dobu Junti piše, kako poslovi idu. Mi neimamo ništa prigovoriti onomu čovjeku, nego dosjetiti ga na dvie dužnosti, on je već drugi dan, kad je došao u Kastav, morao pisat u Poreč: Junto moja! ja neznam jezika, kojim ovaj puk govori; makni me od ovuda. To je jedna! A druga je: ja nemogu stvoriti inventara, jer je obćina u procesih, koji te svršiti bog znaj kada; a dok se nezna, što je obćinsko, dotle se nemože inventura činiti. Ali gospodin Cuder toga nije Junti pisao, zato je i danas ondje. Dapače mu je Junta u drugom dekretu malo pitanje protumačila, pošto ga je poslala u Kastav.

Bivšemu glavaru nije mogao biti po čudi nijedan komisar, dakle ni ovaj.

Jer i ovaj je morao nešto u Poreč ipak pisati, a bogme Marotti je znao, da ga ni on nemože pohvaliti. Junija mjeseca izteklo je vreme obćinskomu zastupstvu, i bilo bi trebalo birati druge ljude. Pametniji već su se dogovarali, da treba pametnijega zastupstva i bilo bi se izabrato pametnije. Ali jednog dana sazva glavar savjetnike i počeo jim protodikovati, da on mora na novo uzeti glavarsvo t. j. biti izabran, jer da tako hoće sam gospodin Namjestnik u Trstu, i ako to nebude, onda će u Kastav doći cesarski komisar. Pametniji savjetnici obratili su se na Namjestnika i ovaj je protumačio svoje reči posvema drugačije, nego li gospodin Marotti. Ljudi su rekli: valja da ja bolje znam, što govorim, nego li onaj komu govorim; samo si nijedan do danas nezna protumačiti, kako je na jedanput Kastavska obćina dobila političkoga komisara, kao iz vedra neba grom.

Taj politički komisar, gosp. Sincić (nekoki kuza, da se piše Sincig) nezna za šalu. On uči ljude posluhu, obćinske pisare poslu, a svim skupa pokazuje, da i u cesarskoj službi treba tvrdo poslo-vati, koji će pošteno kruh služiti. Da uredi gospodarstvo obćine, kazuju nam da je učinio proračun za cijelu obćinu na 35,000 forintih. Mislimo da je u tom uračunan i jedan diel novaca za novu školu. Taj trošak dobiti će se: sa 100 po sto na potrošarinu (vino i meso); sa 50 po sto na zemljaninu; pristojbami po 2 l. od plesa, 3 l. od nove sgrade; 2 for. od prigrade; 1 forin od voza drvah; 1 for. od govoda; 20 nov. od ovec; 20 nov. od 100 kola-calah za trsove.

Puk nije dosad bio prućen nikakovom adicijonu, ni svim onim taksam.

Zato se puk buni i čini instancije, koje mu bezdušnici pomažu činiti, bez repa ni glave; a govori se da bi moglo i gore biti. Ako naš glas stogod vredi, onda bismo mi onomu vrednomu puku preporučili, da se smiri. Ovu groznica će proći i bog će dati zdravlje. Mi znamo i druge razloge, zašto je do toga došlo u obćini, u kojoj svaki svoje posebno gospodarstvo mudro nastoji i u puku, koj je po svietu poznat za pravedne, trezne i djelavne ljude. Vendar onim, koji najviše viču, treba ovo spomenuti: Mi znamo, da se je reklo; ljudi hoće na dogovor, o vašoj stvari se odlučuje. Pak bi rekli: A ča će ja lamo, ter te i prez mane storit! No sada se prez vas dela, sad vam pravo budi. Piše pismo: Oteci zobaše kiselu grozdje, a siuovom zubi utruše; i govori se: kako si prostreš, onako ćeš spavati.

To smo izpriповjedali, kako znamo, i koliko znamo. Na koncu nam je po dudi Jos djele tri reči: A či toca!

Ima li zemaljski i politički oblast pravo i dužnost paziti, kako idu poslovi od godine do godine, osobito u većih obćinah, gdje je više prilike zlo pokrivoti?

Kad mi znamo, da su oblasti pred šest i više godinah znale, da stvari neidu pravim tokom, zašto se nije pred toliko vremena postavilo komisara, koj bi bio onda manje truda imao i bio bi mnogo više spasio, nego li će danas?

Kad je svakomu pametnomu čovjeku poznato, da se osobito od zemlje preveć plaća, zašto se nije drugi način našlo za popravak zla?

Jesu li oba komisara potrebna? Ako politički komisar, čovjek bez prigovora, ima sada prava i dužnosti zastupstva, ter je nade, da će on sam

znati obaviti što treba, zašto se dru-gomu komisaru plaća neumanji ili ne-obustavi?

Zašto se narod u školah neuč, kakova prava i dužnosti ima do obćine i države?

Kad škole toga neuč, zašto se urkimi okom gleda ljude koji cijelo, ustavno vreme govore: Dajte narodu politička prava, osobito jeziku ujevovu, pak će se osvjestiti i napredovati?

U ustavnih zemljah izainni odno-saji, ako traju preko vremena u zakonu opredeljenoga, zovu se absolutizam. Hoće li i u Kastvu tako biti?

Na ta pitanja želimo, da se fakti odgovori.

Govor Dra. Vitezića

hrvatskoga poslanika iz istočno Istre na državnom saboru u Beču.

Na sjednici od 31. siječnja o. g. govorilo se je o tom, kako da se brani-mo od kopna i od mora proti kugi. da se ne uvuču u naše krajeve.

Dr. Vitezić, koj nepropusti prilike javiti se gdjegdje se o našoj kozji radi, govorio je ovako:

„Da i ja nešto u kratko opazim, kako bismo se očuvali, da se neuvuču kužna bolest k nam po moru, tim više, što se te točke nijedan gospodin pred-govornik takno nije.“

Iz izvješćah o razpravah komisije, koje su se razpravljale pred nekoliko danah u nularnjem ministarstvu od očuvanju od kuge — izvješćah, koja baš nisu službena, ali su ipak vjere dostojna, — viditi je, da se je osobito samo proti uvučanju po kopnu radilo, i samo u jednom paragrafu, najime u § 4. drugog zapisnika onih razpravah govo-rilo se o morskoj strani — to ču

PODLISTAK

HRVATSKE NARODNE PJESME

Što se pjevaju

PO ISTRI I KVARNERSKIH OTOCIH.

XII. (nastavak).

Sam se sobom Marko zamislio:
„Moj sokole, siva ptice moja,
Koje sam ti dobro učinio,
Da si me ti vodom napojio
I nad manom hladak učinio?
„Kad mi Turci krila opališe,
Ti me Marko s Turckoga donese
I stavi me na visoku jelvu,
Ondi sam ti krila zadobio,
Zato sam ti Marko zahvalio.“
Polj. sb.

XIII.

Radojica.

Čudan junak Radojica Rade!
Jur je danas dovet godin dana,

Da je sužanj va gradšon Jajetu,
Da je sužanj va zidu zazidan!
Zazidano noge do kolena
I junačko ruke do ramena.
Dojdu k njemu Turkinje divojke:
„Bera tobi Radojica Rade,
Sutra to je caro obsesio.“
„Najto od mono bilo i divojka
Bog ga znade, što do sutra bude!“
Kad je bilo okolo polnoći,
Doletila (jedna) magla mala,
Iz magle je doletila vila
Ka j' junaku ruke oprestila.
Kada junak ruke imadžaso
Sam iz zida noge razidaso.
Polj. sb.

XIV.

Mikova Juba.

Miko saće po Budimu gradu,
On zagleda kola i divojk:
Ter mu volji budimska divojka:
„Ča se sečeš po Budim gradu,
Jeli misliš Budim-grad predati?
Al z Budima divojku spoljati?“
„Tuk ti boga budimska divojka,
Niti mislim Budim grad predati,
Niti z Budima divojku spoljati;
Neg sam služil kralja budimskoga,

Služil sam ga dvajset i tri leta,
Pak mi ni dal ni plaće ni mita.“
To j' divojku kralju povedala:
„Tuk vam boga! naš kralju budimski
Ča se jako Miko na vas tuži,
Da vas služil dvajset i tri leta
Nedasto mu ni plaće ni mita.“
„Recite mu da on dodje k meni,
Bati ču mu konja arapskoga
Dati ču mu triest dukat zlatnih.“
Miko pride, šepavo ga prime
I on šepa priko polja ravna.
Putem ujde neku tudju majku,
Tudju majku ružice gojioči;
Ko j' gojila, suzumi j' zalila
Ke trgala, s' viasi je vezala.
„Ča se zališ stara tudja majko?“
„Imala sam sina jedinoga
Ter je služil kralju budimskoga,
Služil ga je dvajset i tri leta
Pak mu ni dal ni plaće ni mita.
Ali ni mi ni za sina Miko
Kako mi je za mladu nevostu,
Kako mi sutra za drugog udajo!“
„Ostan z bogom stara tudja majko.“
Ode Miko vrže se na konja,
Ide jašuć preko gore crne,
Dok prijaše k nevistici v' dvore.
Miko pova pesme glasovito:

„Černi gavran svoje gnjezdo gradi
Gradi ga je dvajset i tri leta
Priletila ptica lastavica
Gavranu je gnjezdo raznosila!“
Tada reče mlada nevestica:
„Mnogo malo draga svatko moja,
Evo Miko prve svrće moje!
Svaki dan sam boga zazivala,
Da bi mi dal prvu sreću Miko,
Evo Miko! bogu hvala lipa!“
Polj. sb.

XV.

Junak Kvadratine.

(Dobrinjska).

Pade Arap posrid ravna polja
I postavlja vele harćine,
Piše knjigu Vugerskoj kraljici:
„Ovo ti je drobna knjiga moja
Svakog dana čes mi pošiljati:
Po divojku i pečena janea
I pogaču i mišiu vina,
Najzadn ču ljubiti tvoju rusu glavu!
Ako nečeš (tako) pošalji junaka
Koji će se (biti) s rannom vojevnti
Ter čemo viditi, koji će junak biti.“
Kad kraljica knjigu razumise,
So sniže do zemlje ronise

